1955
ଏପ୍ରିଲ 12

ରାୟ ସାହିବ ରାମ ଜୱାୟା କପୁର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ବନାମ

ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ

(ଏବଂ ସଂଯୁକ୍ତ ଆବେଦନ)

[ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ମୁଖାର୍ଜିଆ, ଭିଭିଆନ୍ ବୋଷ୍, ଜଗନ୍ନାଧାଦାସ୍ ଭେଙ୍କଟାରାମା ଆୟାର୍ ଏବଂ ଇମାମ୍ ନ୍ୟାୟାଧୀଶବୃନ୍ଦ]

ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 19 (1) (g), 73 ଏବଂ 162 - ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟର ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକର ମୁଦ୍ରଣ, ପ୍ରକାଶନ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ନିଜ ହାତକୁ ନେବା - ଏହା ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବସାୟରୁ ବାଦ୍ ପଡ଼ିଥିବା ବେସରକାରୀ ପ୍ରକାଶକମାନଙ୍କର କୌଣସି ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଉଲ୍ଲଂଘନ ହୋଇଛି କି - ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 19 (1) (g) - ଅନୁଚ୍ଛେଦ 73 ଏବଂ 162 - ଏଗୁଡ଼ିକରେ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କ୍ଷମତାର କୌଣସି ସଂଜ୍ଞା ରହିଛି କି - କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ - କେନ୍ଦ୍ର କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ସେମାନଙ୍କର ସମ୍ବନ୍ଧିତ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ସଂସଦ କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ଦ୍ୱାରା ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରାଯିବା ଏକ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ପୂର୍ବ ସର୍ତ୍ତ ଅଟେ କି ?

1950 ମସିହା ପୂର୍ବରୁ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଧରି, ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟର ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଘରୋଇ ପ୍ରକାଶକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କର ନିଜସ୍ୱ ଅର୍ଥରେ ଏବଂ ନିଜସ୍ୱ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଉଥିଲା ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସରକାରଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ପାଇଁ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ସରକାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଷୟ ଉପରେ କେତେକ ପୁସ୍ତକକୁ ବିକଳ୍ପ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଭାବରେ ଅନୁମୋଦନ କରୁଥିଲେ, ଯାହାଫଳରେ ବିଭିନ୍ନ ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଧାନଶିକ୍ଷକମାନେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଷୟ ପାଇଁ ଯେକୌଣସି ବିକଳ୍ପ ବହି ଚୟନ କରିବାକୁ ନିଜ ବିବେକାଧିକାର ଉପରେ ଛାଡ଼ି ଦେଇଛନ୍ତି ।1950 ମସିହା ମେ ମାସରେ, କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଷୟର (ଯେପରିକି କୃଷି, ଇତିହାସ, ସାମାଜିକ ବିଜ୍ଞାନ ଇତ୍ୟାଦି) ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଘରୋଇ ପ୍ରକାଶକମାନଙ୍କ ଠାରୁ କୌଣସି ପ୍ରସ୍ତାବ ଆହ୍ୱାନ ନକରି, ସରକାର ନିଜେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଏବଂ ପ୍ରକାଶ କଲେ। ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ "ପ୍ରକାଶକ ଏବଂ ଲେଖକ" ମାନଙ୍କ ଠାରୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଆହ୍ୱାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ସମୟରେ ବିକଳ୍ପ ବହି ଚୟନ କରିବାର ପଦ୍ଧତିକୁ ବନ୍ଦ କରିଦିଆଗଲା ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଷୟ ପାଇଁ କେବଳ ଗୋଟିଏ

ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଚୟନ କରାଗଲା । ସରକାର ସମସ୍ତ ଅନୁମୋଦିତ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକର ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ 5% ରାଜକୀୟତା ଧାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ।1952 ମସିହାରେ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ଅଧିସୂଚନା ପ୍ରକାଶ ପାଇଲା, ଯେଉଁଥିରୁ "ପ୍ରକାଶକ" ଶବ୍ଦଟିକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ବାଦ୍ ଦିଆଗଲା ଏବଂ ସରକାରଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ପାଇଁ ପୁସ୍ତକ ଦାଖଲ କରିବାକୁ କେବଳ "ଲେଖକ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ" ଆମନ୍ତ୍ରଣ କରିଥିଲା । ଯେଉଁ "ଲେଖକ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ" ପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକ ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇଥିଲା, ସେମାନଙ୍କୁ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଏକ ଫର୍ମରେ ରାଜିନାମା କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା, ଏହି ଚୁକ୍ତିନାମାର ମୁଖ୍ୟ ସର୍ତ୍ତ ଥିଲା ଯେ, ଏହି ପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକର ସତ୍ତ୍ୱାଧିକାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ସରକାରଙ୍କ ପାଖରେ ସଂରକ୍ଷିତ ରହିବ ଏବଂ ଲେଖକ ଓ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକର ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ 5% ରାଜକୀୟତା ପାଇବେ। ଏହା ଦର୍ଶାଯାଇ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକର ପ୍ରକାଶନ, ମୁଦ୍ରଣ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଏହିପରି ଭାବେ ସରକାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ନିଜ ହାତକୁ ନେଇଥିଲେ ଏବଂ ଘରୋଇ ପ୍ରକାଶକମାନଙ୍କୁ ବ୍ୟବସାୟରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ବାଦ୍ କରାଯାଇଥିଲା । ପଞ୍ଜାବର ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ପ୍ରସ୍ତୁତ, ମୁଦ୍ରଣ, ପ୍ରକାଶନ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ବ୍ୟବସାୟ କରୁଥିବା ଆବେଦନକାରୀମାନେ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅନୁଯାୟୀ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନକୁ ଆଗତ କରିଥିଲେ । ସେମାନେ ପରମାଦେଶ ଜାରି କରିବାକୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଥିଲେ, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ପଞ୍ଜାବ ସରକାରଙ୍କୁ 1950 ଏବଂ 1952ର ଅଧିସୂଚନାଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇପାରିବ, କାରଣ ସେଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ବିଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ମୌଳିକ ଅଧିକାରକୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରୁଥିଲା ।

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଲା ଯେ, ସରକାରଙ୍କ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଭଲ ହେଉ ବା ମନ୍ଦ, ଏହା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 19 (1) (g) ଦ୍ୱାରା ସୁରକ୍ଷିତ ମୌଳିକ ଅଧିକାରର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ବୋଲି ଗଣ୍ୟ ହେବ ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ, ସ୍କୁଲ୍ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପାଇଁ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକର ଜାତୀୟକରଣ ନୀତିକୁ ଆଗକୁ ବଢ଼ାଇବା ପାଇଁ ପଞ୍ଜାବର କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଅଧିସୂଚନା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କର କୌଣସି ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ହୋଇନାହିଁ ।

କେବଳ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗ୍ରାହକ ପାଇବାର ସୁଯୋଗ କିମ୍ବା ସମ୍ଭାବନାକୁ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 31 (2) ର ପରିସରଭୁକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତିର ଅଧିକାର କିମ୍ବା କୌଣସି ସ୍ୱାର୍ଥ କିମ୍ବା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ବୋଲି

କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ; ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଏଥିରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଥିବା କାରଣରୁ ସେମାନଙ୍କୁ କୌଣସି କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁନାହିଁ ।

ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 73 ଏବଂ 162 ରେ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କ୍ଷମତାକଣ ଏବଂ କେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଆଇନଗତ ଭାବେ ଏହାର ପରିସରଭୁକ୍ତ ହେବ, ସେ ବିଷୟରେ କୌଣସି ସଂଜ୍ଞା ନାହିଁ। ଏଗୁଡ଼ିକ ମୁଖ୍ୟତଃ ଏକ ପକ୍ଷରେ କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ଏହାର ଅଙ୍ଗୀଭୂତ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କ୍ଷମତାର ବଣ୍ଟନ ସହିତ ଜଡ଼ିତ । ଏହାର ଅର୍ଥ ଏହା ନୁହେଁ ଯେ ଯେତେବେଳେ କେବଳ ସଂସଦ କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ସେମାନଙ୍କର ସମ୍ବନ୍ଧିତ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିବା ପରେ ହିଁ କେନ୍ଦ୍ର କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ସେହି ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବେ । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 162 ର ଭାଷା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ସୂଚିତ କରେ ଯେ ରାଜ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀଙ୍କ କ୍ଷମତା ସେହି ସମସ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିସ୍ତୃତ, ଯାହା ଉପରେ ରାଜ୍ୟ ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ଅଟେ, ଏବଂ ଏହା କେବଳ ସେହି ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ନୁହେଁ ଯାହା ଉପରେ ପୂର୍ବରୁ ଆଇନ ପାରିତ ହୋଇସାରିଛି । ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 73 ମଧ୍ୟ ଏହି ସମାନ ନୀତି ଉପରେ ଆଧାରିତ ।

'ସ୍ୱାଧୀନ ରାଜ୍ୟଗୋଷ୍ଠୀ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପଶମବସ୍ତ୍ର କମିଟି ବନାମ ଔପନିବେଶିକ ସଫା କରିବା, ସୂତା କାଟିବା ଆଣ୍ଡ ସୂତାରେ କପଡ଼ା ବୁଣିବା କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ୍' (31 C. L. R. 421), 'ଭିକ୍ଟୋରିଆଙ୍କ ପାଇଁ ଆଟର୍ଣ୍ଣି-ଜେନେରାଲ୍ ବନାମ ସ୍ୱାଧୀନ ରାଜ୍ୟଗୋଷ୍ଠୀ' (52 C. L. R. 533) ଏବଂ 'ମୋତିଲାଲ୍ ବନାମ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ସରକାର' (A. I. R. 1951 ଆହ୍ଲାବାଦ 257) ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଛି ।

ମୂଳ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକରିତା :ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 652/1954 ଏବଂ 1955 ର 71 ରୁ 77 ଏବଂ 85 ।

ମୌଳିକ ଅଧିକାରର ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅନୁଯାୟୀ ।

ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 652/1954ରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଜି. ଏସ୍. ପାଠକ, (ତାଙ୍କ ସହିତ ପି. ଏନ୍. ମେହେଟ୍ଟା ଏବଂ ଜି. ସି. ମାଥୁର,) ।

ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1955 ର 71 ରୁ 77 ଏବଂ 85ରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ପି. ଏନ୍. ମେହେଟ୍ଟା ଏବଂ ଜି. ସି. ମାଥୁର ।

ସମସ୍ତ ଆବେଦନରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ 1955 ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ମହାଧିବକ୍ତା ଏସ୍. ଏମ୍. ସିକ୍ରି (ତାଙ୍କ ସହିତ ଜିନ୍ଦ୍ରାଲାଲ୍ ଏବଂ ପି. ଜି. ଗୋଖଲେ) ।

1955
ରାୟ ସାହିବ ରାମ ଜୱାୟା କପୁର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ
ବନାମ
ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ
ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ମୁଖାର୍ଜିଆ

1955 ଏପ୍ରିଲ 12 ।**ନିମ୍ନଲିଖିତ** ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 652/ 1954 ।

ମୁଖ୍ୟ ବିଚାରପତି ମୁଖାର୍ଜୀଆ -ଏହା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଆବେଦନ, ଯାହାକୁ ଛଅ ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତି ଆଗତ କରନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ ପଞ୍ଜାବର ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ବିଭିନ୍ନ ଶ୍ରେଣୀ ପାଇଁ, ବିଶେଷ କରି ପ୍ରାଥମିକ ଏବଂ ମଧ୍ୟମ ବର୍ଗ ପାଇଁ, "ଉତ୍ତର ଚାନ୍ଦ କପୁର ଏବଂ ସନସ୍" ନାମରେ ଏବଂ ଶୈଳୀରେ ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା, ମୁଦ୍ରଣ କରିବା, ପ୍ରକାଶ କରିବା ଏବଂ ବିକ୍ରୟ କରିବାର ବ୍ୟବସାୟ ଜାରି ରଖିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି । । ଏଥିରେ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଛି ଯେ, ପଞ୍ଜାବ ସରକାରଙ୍କ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ସେମାନଙ୍କର ତଥାକଥିତ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଜାତୀୟକରଣ ନୀତି ଅନୁଯାୟୀ, 1950 ମସିହାରୁ ଏହି ବହିଗୁଡ଼ିକର ମୁଦ୍ରଣ, ପ୍ରକାଶନ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ସମ୍ପର୍କରେ ଏକ କ୍ରମାଗତ ଅଧିସୂଚନା ଜାରି କରିଛନ୍ତି । ଏହି ବିଜ୍ଞପ୍ତିଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟ କରିବାର ଅଧିକାର ଉପରେ ଅଯଥା କଟକଣା ଲଗାଇ ନାହିଁ, ବରଂ ବାସ୍ତବ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସହ-ବ୍ୟବସାୟୀମାନଙ୍କୁ ଏହି ବ୍ୟବସାୟରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ବାଦ୍ କରିଦେଇଛି ।**ଏଥିରେ** ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ, ଉପଯୁକ୍ତ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ନକରି କେବଳ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କର ବ୍ୟବସାୟ କରିବାର ଅଧିକାର ଉପରେ କୌଣସି କଟକଣା ଲଗାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ଯାହା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 19(1) (g) ଅଧୀନରେ ସୁରକ୍ଷିତ ଅଟେ; ଏବଂ ଯଦି କୌଣସି ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଏ, ତେବେ ତାହା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 19ର ଖଣ୍ଡ (6) ର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ହେବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ । ତଦନୁଯାୟୀ, ଆବେଦନକାରୀମାନେ ପଞ୍ଜାବ ସରକାରଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଅଧିକାରକୁ କ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ କରୁଥିବା ଅଧିସୂଚନାଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିବା ପାଇଁ ପରମାଦେଶ ସ୍ୱରୂପ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଜାରି କରିବାକୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଛନ୍ତି ।

ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିବା ଯୁକ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରଶଂସା କରିବା ପାଇଁ, କେତେକ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ତଥ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ହେବ । ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟରେ, ସମସ୍ତ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକୁ ସରକାରଙ୍କ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁସରଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ ଏବଂ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ

ଦ୍ୱାରା ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କିମ୍ବା ପ୍ରାଧିକୃତ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକର ବ୍ୟବହାର, ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ସ୍ୱୀକୃତି ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଏକ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ପୂର୍ବ ସର୍ତ୍ତ ଅଟେ । 1950 ମସିହା ପୂର୍ବରୁ ଏକ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଧରି, ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଚୟନ ଏବଂ ଅନୁମୋଦନ ନିମନ୍ତେ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ପଦ୍ଧତିକୁ ସାଧାରଣତଃ ବିକଳ୍ପ ପଦ୍ଧତି ଭାବରେ ଜଣାଶୁଣା ଥିଲା ଏବଂ ଅନୁସରଣ କରାଯାଉଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂକ୍ଷେପରେ ଏହିପରି ଥିଲା : ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିବା ନୀତି ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ, ପ୍ରକାଶକମାନେ ସେମାନଙ୍କର ନିଜସ୍ୱ ଅର୍ଥ ଏବଂ ନିଜସ୍ୱ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ବହି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକ ସରକାରଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ପାଇଁ ଦାଖଲ କରାଯାଉଥିଲା । ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ଉପଯୁକ୍ତ ଯାଞ୍ଚ ପରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଷୟ ଉପରେ 3 ରୁ 10 କିମ୍ବା ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ପୁସ୍ତକକୁ ବିକଳ୍ପ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଭାବରେ ଚୟନ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ଅନୁମୋଦିତ ତାଲିକାରୁ କୌଣସି ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଷୟ ପାଇଁ ଯେକୌଣସି ଗୋଟିଏ ବିକଳ୍ପ ବହି ଚୟନ କାର୍ଯ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଧାନଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ବିବେକାଧିକାର ଉପରେ ଛାଡ଼ି ଦିଆଯାଉଥିଲା । ସରକାର ପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକର ମୂଲ୍ୟ ସହିତ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଆକାର ଏବଂ ବିଷୟବସ୍ତୁ ମଧ୍ୟ ସ୍ଥିର କରିଥିଲେ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ଏହି ସମସ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଶେଷ ହେବା ପରେ, ପ୍ରଧାନଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଚୟନ ଅନୁଯାୟୀ ବିଭିନ୍ନ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସେହି ପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକର ମୁଦ୍ରଣ, ପ୍ରକାଶନ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ କରିବା ଦାୟିତ୍ୱ ପ୍ରକାଶକମାନଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ଯେଉଁ ଲେଖକମାନେ ନିଜେ ପ୍ରକାଶକ ନଥିଲେ, ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ଅନୁମୋଦନ ପାଇଁ ପୁସ୍ତକ ଦାଖଲ କରିପାରୁଥିଲେ ଏବଂ ଯଦି ସେମାନଙ୍କର କୌଣସି ପୁସ୍ତକ ଅନୁମୋଦିତ ହେଉଥିଲା, ତେବେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରକାଶ କରିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ପଡୁଥିଲା ଏବଂ ସାଧାରଣତଃ ସେମାନେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ପୂର୍ବରୁ ଏହି ବ୍ୟବସାୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଥିବା କୌଣସି ପ୍ରକାଶକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣକୁ ଚୟନ କରୁଥିଲେ ।

ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା, ଯାହା 1905 ମସିହାରୁ ପ୍ରଚଳିତ ଥିଲା, ୧୯୫୦ ମସିହା ମେ ମାସରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବରଣୀରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଥିଲା । ସେହି ସମୟରେ କିମ୍ବା ତା'ର ପାଖାପାଖି ସମୟରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ସରକାରଙ୍କ କେତେକ ସଂକଳ୍ପ ଦ୍ୱାରା, ଦେଶ ବିଭାଜନ ପରେ ଭାରତୀୟ ସଂଘରେ ରହିଯାଇଥିବା ସମଗ୍ର ପଞ୍ଜାବ ଭୂଭାଗକୁ ତିନୋଟି ଜୋନ୍ ରେ ବିଭକ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ସମସ୍ତ ଜୋନ୍ ପାଇଁ କୃଷି, ଇତିହାସ, ସାମାଜିକ ବିଜ୍ଞାନ ଇତ୍ୟାଦି କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଷୟର ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ପ୍ରକାଶକମାନଙ୍କ ଠାରୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଆହ୍ୱାନ ନକରି ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଏବଂ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଥିଲା । ଅବଶିଷ୍ଟ ବିଷୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ "ପ୍ରକାଶକ ଏବଂ ଲେଖକ" ମାନଙ୍କ

ଠାରୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଆହ୍ୱାନ କରାଯାଉଥିଲା, କିନ୍ତୁ ବିକଳ୍ପ ପୁସ୍ତକ ଚୟନ କରିବାର ପଦ୍ଧତିକୁ ବନ୍ଦ କରିଦିଆଗଲା ଏବଂ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଜୋନ୍‌ରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶ୍ରେଣୀର ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଷୟ ପାଇଁ କେବଳ ଗୋଟିଏ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଚୟନ କରାଗଲା । ଏହି ସମୟରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିବା ଅନ୍ୟ ଏକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଲା ଯେ, ସରକାର ସମସ୍ତ ଅନୁମୋଦିତ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକର ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ 5 % ରାଜକୀୟତା ଧାର୍ଯ୍ୟ କଲେ । ତେଣୁ ଏହାର ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ, ସରକାର ବାସ୍ତବ କ୍ଷେତ୍ରରେ କେତେକ ବିଷୟର ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ପ୍ରକାଶନର ଏକଚାଟିଆ ଅଧିକାର ନିଜ ହାତକୁ ନେଇଥିଲେ ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ ସେମାନେ ବିକ୍ରି ଲବ୍ଧ ଅର୍ଥରୁ ନିଜ ପାଇଁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରାଜସ୍ୱ ସଂରକ୍ଷିତ କରି ରଖିଥିଲେ ।

ଅଧିକ କଠୋର ବା ଚରମ ସ୍ୱରୂପର ପରିବର୍ତ୍ତନଗୁଡ଼ିକ 1952 ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ 9 ତାରିଖରେ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଏକ ଅଧିସୂଚନା ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କର ଅଭିଯୋଗ ମୁଖ୍ୟତଃ ଏହି ଅଧିସୂଚନା ବିରୁଦ୍ଧରେ ହିଁ ଅଟେ । ଏହି ଅଧିସୂଚନାରୁ "ପ୍ରକାଶକ" ଶବ୍ଦଟିକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ବାଦ୍ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସରକାରଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ପାଇଁ ପୁସ୍ତକ ଦାଖଲ କରିବାକୁ କେବଳ "ଲେଖକ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ" ଆହ୍ୱାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଯେଉଁ "ଲେଖକ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ" ପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକ ଚୟନ କରାଯାଇଥିଲା, ସେମାନଙ୍କୁ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଫର୍ମରେ ଚୁକ୍ତିନାମା ସ୍ୱାକ୍ଷର କରିବାକୁ ପଡୁଥିଲା ଏବଂ ଚୁକ୍ତିନାମାର ମୁଖ୍ୟ ସର୍ତ୍ତ ଥିଲା ଯେ, ଏହି ପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକର ସତ୍ତ୍ୱାଧିକାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ସରକାରଙ୍କ ପାଖରେ ସଂରକ୍ଷିତ ରହିବ ଏବଂ "ଲେଖକ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ" ତାଲିକାରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମୂଲ୍ୟରେ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ବିକ୍ରୟ ଉପରେ କେବଳ 5% ହାରରେ ରାଜକୀୟତା ପାଇବେ । ଏହିପରି ଭାବେ ପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରକାଶନ, ମୁଦ୍ରଣ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ କାର୍ଯ୍ୟ ସରକାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ନିଜ ହାତକୁ ନେଇଗଲେ ଏବଂ ଘରୋଇ ପ୍ରକାଶକମାନଙ୍କୁ ଏହି ବ୍ୟବସାୟରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ବାଦ୍ ଦିଆଗଲା । ଏହି 5% ରାଜକୀୟତା, ବାସ୍ତବରେ ସତ୍ତ୍ୱାଧିକାର ବିକ୍ରୟର ମୂଲ୍ୟକୁ ଦର୍ଶାଏ ଏବଂ ଏହା ସେହି ଲେଖକ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ ଯିଏ ଲେଖକ ନହୋଇ ମଧ ସତ୍ତ୍ୱାଧିକାରର ମାଲିକ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ଆଇନଗତ ଭାବେ ତାହା ସରକାରଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ଅଟନ୍ତି । 1950 ଏବଂ 1952ର ଏହି ଅଧିସୂଚନାଗୁଡ଼ିକ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅନୁଯାୟୀ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନଟି ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ବିଧାନ ଦ୍ୱାରା ସୁରକ୍ଷିତ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କର ମୌଳିକ ଅଧିକାରକୁ କ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ କରୁଥିବା ଆଧାରରେ ଏହି ଅଧିସୂଚନାଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଏହି ଆଧାରରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଛନ୍ତି ।

ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ସମର୍ଥନରେ ହାଜର ହୋଇଥିବା ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ପାଠକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ଯୁକ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ତିନି ପ୍ରକାରର ଅଟେ । ପ୍ରଥମତଃ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ କୌଣସି ବୈଧାନିକ ମଞ୍ଜୁରୀ ବିନା, ରାଜ୍ୟର କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ସରକାର କୌଣସି ବ୍ୟାପାର ବା ବ୍ୟବସାୟିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ଜଡ଼ିତ ହେବା ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅକ୍ଷମ ଏବଂ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପାଇଁ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ମୁଦ୍ରଣ ଓ ପ୍ରକାଶନ ବ୍ୟବସାୟରେ ଏକଚାଟିଆ ଅଧିକାର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ନୀତିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାରେ ସରକାରଙ୍କ ଏହି ପଦକ୍ଷେପ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ବାହାରେ ଓ ଅବୈଧ ଅଟେ । ତାଙ୍କର ଦ୍ୱିତୀୟ ଯୁକ୍ତି ହେଉଛି, ଯଦି ଏହା ଧରି ନିଆଯାଏ ଯେ ରାଜ୍ୟ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟାପାର କିମ୍ବା ବ୍ୟବସାୟରେ ନିଜ ସପକ୍ଷରେ ଏକଚାଟିଆ ଅଧିକାର ସୃଷ୍ଟି କରିପାରିବ, ତେବେ ତାହା କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କାର୍ଯ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ନୁହେଁ, ବରଂ ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ମାଧ୍ୟମରେ କରାଯାଇପାରିବ, ଯାହା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 19 (6) ର ଆବଶ୍ୟକତା ସହିତ ଅନୁରୂପ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଶେଷରେ, ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 31 ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ବ୍ୟବସାୟ କିମ୍ବା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରେ ଥିବା ସେମାନଙ୍କର ସ୍ୱାର୍ଥରୁ ଯାହା ସମ୍ପତ୍ତି ସଦୃଶ ଅଟେ ସେଥିରୁ ବଞ୍ଚିତ କରିବା ସରକାରଙ୍କ ପାଇଁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ନଥିଲା, ଯାହା ଆଇନର କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ ବିନା ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ ନକରି ।

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ପାଠକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ପ୍ରଥମ ପ୍ରସଙ୍ଗର ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥ ଏହା ଯେ, ବୈଧାନିକ ମଞ୍ଜୁରୀ ବିନା ଘରୋଇ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ପ୍ରତିଯୋଗିତା କରି ବିଦ୍ୟାଳୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ମୁଦ୍ରଣ କିମ୍ବା ବିକ୍ରୟ ବ୍ୟବସାୟ କରିବା ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କର ଆଇନଗତ କୌଣସି କ୍ଷମତା ନାହିଁ । ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇ ନାହିଁ ଯେ ପୂର୍ବକାଳର ପୋଲିସ ରାଷ୍ଟ୍ର ଭଳି ଏକ ଆଧୁନିକ ରାଷ୍ଟ୍ରର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ କେବଳ କର ଆଦାୟ, ଆଇନ ଶୃଙ୍ଖଳା ରକ୍ଷା ଏବଂ ବାହ୍ୟ କିମ୍ବା ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କଠାରୁ ଦେଶର ସୁରକ୍ଷା ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ । ଏକ ଆଧୁନିକ ରାଷ୍ଟ୍ର ସମାଜର ସାମାଜିକ ଏବଂ ଅର୍ଥନୈତିକ କଲ୍ୟାଣର ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦେବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ନିୟୋଜିତ ହେବ ବୋଲି ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ଆଶା କରାଯାଏ । ତେବେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ପାଠକ ଯାହା କହୁଛନ୍ତି ତାହା ହେଉଛି, ଯେହେତୁ ଆମ ସମ୍ବିଧାନ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ତିନୋଟି ଶ୍ରେଣୀରେ ବିଭକ୍ତ କରିଛି, ଯଥା - ବ୍ୟବସ୍ଥାପିକା, ନ୍ୟାୟପାଳିକା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ, ତେଣୁ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାପିକା ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ହୋଇଥିବା ଆଇନଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା କିମ୍ବା ସେଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରବର୍ତ୍ତନର ତଦାରଖ କରିବା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କିଛି ହୋଇନପାରେ । ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ପ୍ରଥମେ ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବା ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିବା ଉଚିତ,

ଯାହାକୁ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ପରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିପାରିବେ। ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ନିଜ ଯୁକ୍ତିର ସମର୍ଥନରେ ଆମ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 73 ଏବଂ 162 ଉପରେ ଏବଂ ଅଷ୍ଟ୍ରେଲୀୟ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ଯଥେଷ୍ଟ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖିଛନ୍ତି, ଯାହା ବିଷୟରେ ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବୁ ।

ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 73 କେନ୍ଦ୍ରର କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କ୍ଷମତା ସହିତ ଜଡ଼ିତ, ଯେତେବେଳେ କି ଏକ ରାଜ୍ୟର କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କ୍ଷମତା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଅନୁରୂପ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 162ରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ରହିଛି । ଏହି ଅନୁଚ୍ଛେଦଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯଥାକ୍ରମେ ଭାରତ ସରକାର ଅଧିନିୟମ, 1935ର ଧାରା 8 ଏବଂ 49 (2)ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ସଦୃଶ ଅଟେ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କ୍ଷମତାର ବଣ୍ଟନ ନିୟମକୁ ସେହି ସମାନ ସାଦୃଶ୍ୟ ଆଧାରରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରିଥାଏ, ଯେଉଁଭଳି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବୈଧାନିକ କ୍ଷମତାର ବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଅନୁଚ୍ଛେଦ 162, ଯାହା ସହିତ ଆମେ ଏହି ମାମଲାରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବେ ଜଡ଼ିତ, ସେଥିରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି:

"ଏହି ସମ୍ବିଧାନର ବ୍ୟବସ୍ଥାବଳୀ ଅଧୀନରେ, ଏକ ରାଜ୍ୟର କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କ୍ଷମତା ସେହି ସମସ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିସ୍ତାରିତ ହେବ, ଯେଉଁ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟର ବ୍ୟବସ୍ଥାପିକା ପାଖରେ କ୍ଷମତା ରହିଛି:

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉ ଯେ, ଯେଉଁ କୌଣସି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଯାହା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ରାଜ୍ୟର ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ଏବଂ ସଂସଦ ଉଭୟଙ୍କର ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିବାର କ୍ଷମତା ରହିଛି, ସେହି ବିଷୟରେ ରାଜ୍ୟର କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କ୍ଷମତା, ଏହି ସମ୍ବିଧାନ ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା ସଂସଦ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଣୀତ କୌଣସି ଆଇନ ବଳରେ କେନ୍ଦ୍ର କିମ୍ବା ତାହାର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ପ୍ରଦତ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କ୍ଷମତା ଅଧୀନରେ ରହିବ ଏବଂ ତାହା ଦ୍ୱାରା ସୀମିତ ହେବ ।"

ତେଣୁ ଏହି ଅନୁଚ୍ଛେଦ ଅନୁଯାୟୀ, ସପ୍ତମ ଅନୁସୂଚୀର ଦ୍ୱିତୀୟ ତାଲିକାରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଥିବା ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରାଜ୍ୟର କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଅଧିକାର ଅନନ୍ୟ ଅଟେ । ସମ୍ବିଧାନରେ ନିଜେ କିମ୍ବା ସଂସଦ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ହୋଇଥିବା କୌଣସି ଆଇନରେ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଛାଡ଼ି, ଏହି ଅଧିକାର ଯୁଗ୍ମ ତାଲିକା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଧ୍ୟ ବିସ୍ତାରିତ କରନ୍ତି । ସେହିପରି, ଧାରା 73 ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ ଯେ କେନ୍ଦ୍ରର କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କ୍ଷମତା ସେହି ସମସ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିସ୍ତାରିତ ହେବ ଯେଉଁଥିରେ ସଂସଦର ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିବାର କ୍ଷମତା ରହିଛି ଏବଂ କୌଣସି ଚୁକ୍ତି କିମ୍ବା

ରାଜିନାମା ବଳରେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରୟୋଗଯୋଗ୍ୟ ଅଧିକାର, କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ ଓ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରର ପ୍ରୟୋଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଧ୍ୟ ବିସ୍ତାରିତ ହେବ । ଖଣ୍ଡ (୧) ରେ ଯୋଡ଼ାଯାଇଥିବା ପ୍ରାବଧାନ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଏ ଯେ, ଯଦିଓ ଯୁଗ୍ମ ତାଲିକାରେ ଥିବା ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ ସାଧାରଣତଃ ରାଜ୍ୟ ଉପରେ ଛାଡ଼ି ଦିଆଯିବ, ତଥାପି ବ୍ୟତିକ୍ରମ ପରିସ୍ଥିତିରେ କେନ୍ଦ୍ରର କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କ୍ଷମତା ଏହି ସବୁ ପ୍ରସଙ୍ଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଧ୍ୟ ବିସ୍ତାରିତ ହେବ ବୋଲି ସଂସଦ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ପାଇଁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ରହିବ । ଏହି ଧାରାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସିଟିରେ ବି କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କାର୍ଯ୍ୟ କ'ଣ ଏବଂ କେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପଗୁଡ଼ିକ ବୈଧ ଭାବେ ଏହାର ପରିସରଭୁକ୍ତ ହେବ, ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ସଂଜ୍ଞା ନାହିଁ । ସେଗୁଡ଼ିକ ମୁଖ୍ୟତଃ ଗୋଟିଏ ପଟେ କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ଅନ୍ୟ ପଟେ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କ୍ଷମତାର ବଣ୍ଟନ ସହିତ ଜଡ଼ିତ । ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ପାଠକ ଯେଭଳି ସୂଚାଉଛନ୍ତି ତାହାର ଅର୍ଥ ଏହା ନୁହେଁ ଯେ, କେବଳ ଯେତେବେଳେ ସଂସଦ କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ସେମାନଙ୍କର ସମ୍ବନ୍ଧିତ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କେତେକ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରନ୍ତି, କେବଳ ସେତିକିବେଳେ ହିଁ କେନ୍ଦ୍ର କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ସେଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଆଗେଇ ପାରିବେ ।**ଅନ୍ୟ** ପକ୍ଷରେ, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 162ର ଭାଷା ସ୍ୱଷ୍ଟ ଭାବରେ ସୂଚିତ କରେ ଯେ ରାଜ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀଙ୍କ କ୍ଷମତା ସେହି ସମସ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିସ୍ତାରିତ ହୁଏ ଯେଉଁଥିରେ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିବା ପାଇଁ ପାରିତ ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ସକ୍ଷମ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ଏହା କେବଳ ସେହି ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ନୁହେଁ ଯାହା ଉପରେ ପୂର୍ବରୁ ଆଇନ ପାସ ହୋଇସାରିଛି । ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 73 ମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ସେହି ସମାନ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନିହିତ ଅଛି । ତେଣୁ ସମ୍ବିଧାନର ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ପାଠକଙ୍କ ଯୁକ୍ତିକୁ କୌଣସି ପ୍ରକାର ସମର୍ଥନ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ନାହିଁ ।

ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଯେଉଁ ଅଷ୍ଟ୍ରେଲୀୟ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଭରସା କରିଛନ୍ତି, ସେଗୁଡ଼ିକ ଆମ ମତରେ ବିଶେଷ ସହାୟକ ହେଲାଭଳି ମନେହେଉନାହିଁ । ଏହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରଥମ ମାମଲାରେ([1]), ଯୁଦ୍ଧ ଜାରି ରହିଥିବା ସମୟରେ, ସ୍ୱାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ରମଣ୍ଡଳର କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ସରକାର ଏକ କମ୍ପାନୀ ସହିତ ଅନେକଗୁଡ଼ିଏ ରାଜିନାମା କରିଥିଲେ, ଯେଉଁ କମ୍ପାନୀଟି ପ୍ରକ୍ରିୟାକୃତ ପଶମ ଗୁଚ୍ଛର ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିୟୋଜିତ ଥିଲା । ଏହି ରାଜିନାମାଗୁଡ଼ିକ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଥିଲା । ଏକ ପ୍ରକାରର ରାଜିନାମା ଅନୁଯାୟୀ, ସ୍ୱାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ରମଣ୍ଡଳର ସରକାର ଉକ୍ତ କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ପଶମ ଗୁଚ୍ଛର ବିକ୍ରୟ କରିବା ପାଇଁ ସେହି କାରବାରରୁ ମିଳୁଥିବା ଲାଭର ଏକ ଅଂଶ

([1]) *ସ୍ୱାଧୀନ ରାଜ୍ୟଗୋଷ୍ଠୀ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପଶମବସ୍ତ୍ର କମିଟି ବନାମ ଔପନିବେଶିକ ସଫା କରିବା, ସୂତା କାଟିବା ଆଣ୍ଡ ସୂତାରେ କପଡ଼ା ବୁଣିବା କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ୍ (31 C. L. R. 421)*

(ଯାହାକୁ ପକ୍ଷମାନେ "ଅନୁମତିପତ୍ର ଶୁଳ୍କ " ବୋଲି କହୁଥିଲେ) ବଦଳରେ ନିଜର ସମ୍ମତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଅନ୍ୟ ଏକ ପ୍ରକାରର ରାଜିନାମାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା ଯେ, କମ୍ପାନୀ ସ୍ୱାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ରମଣ୍ଡଳଠାରୁ ଏକ ବାର୍ଷିକ ଅର୍ଥରାଶି ପାଇବା ବଦଳରେ, ସ୍ୱାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ରମଣ୍ଡଳର ପ୍ରତିନିଧି ଭାବରେ ପଶମ ଗୁଚ୍ଛର ଉତ୍ପାଦନ ବ୍ୟବସାୟ ଜାରି ରଖିଯିବା ଉଚିତ ।**ଅବଶିଷ୍ଟ** ରାଜିନାମାଗୁଡ଼ିକ ଏହି ଦୁଇ ପ୍ରକାରର ଏକ ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଚାରପୀଠ ଦ୍ୱାରା ଏହା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, ସଂସଦର କୌଣସି ଅଧିନିୟମ କିମ୍ବା ତଦଧୀନ ନିୟମାବଳୀ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ କୌଣସି କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ ବିନା, ସ୍ୱାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ରମଣ୍ଡଳର କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ସରକାରଙ୍କ ପାଖରେ ଏହି ସବୁ ରାଜିନାମା କରିବା କିମ୍ବା ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁମୋଦନ କରିବାର କୌଣସି କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ ନଥିଲା । ଏଠାରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇପାରେ ଯେ, ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତି ମୁଖ୍ୟତଃ ଅଷ୍ଟ୍ରେଲୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 61ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ଆଧାରିତ ଥିଲା, ଯାହା ନିମ୍ନମତେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି:

"ସ୍ୱାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ରମଣ୍ଡଳର କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କ୍ଷମତା ମହାରାଣୀଙ୍କଠାରେ ନ୍ୟସ୍ତ ଅଟେ ଏବଂ ମହାରାଣୀଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧି ଭାବରେ ଗଭର୍ଣ୍ଣର ଜେନେରାଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ, ଏବଂ ଏହି କ୍ଷମତା ସମ୍ବିଧାନର ତଥା ସ୍ୱାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ରମଣ୍ଡଳର ଆଇନଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଓ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିସ୍ତାରିତ ହୋଇଥାଏ ।"

ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଧାରା 2 ଅନୁଯାୟୀ ରାଜା ଗଭର୍ଣ୍ଣର-ଜେନେରାଲଙ୍କୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିପାରୁଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମାମଲାରେ କୌଣସି ଅତିରିକ୍ତ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ନେଇ କୌଣସି ଅଭିଯୋଗ ବା ପ୍ରମାଣ କରାଯାଇନଥିଲା । ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ, ଏହି ରାଜିନାମାଗୁଡ଼ିକ ସଂସଦ ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା କୌଣସି ବୈଧାନିକ ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବେ ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇନଥିଲା ଏବଂ ଯେହେତୁ ସେଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ବିଧାନର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଓ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ ନଥିଲା, ତେଣୁ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଅବୈଧ ବୋଲି ଧରାଯିବା ଉଚିତ । ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଆଇଜାକ୍ ନିଜ ରାୟରେ ଏହି ଦୁଇ ପ୍ରକାରର ରାଜିନାମା ବିଷୟରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବେ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ ଏବଂ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ, ଏହି ରାଜିନାମାଗୁଡ଼ିକ, ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମ୍ମତିର ମୂଲ୍ୟ ବଦଳରେ ସରକାରଙ୍କଙ୍କୁ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ କମ୍ପାନୀକୁ ବାଧ୍ୟ କରୁଥିଲା, ତାହା ଏକ ପ୍ରକାରର ଟିକସ ଧାର୍ଯ୍ୟ ସଦୃଶ ଥିଲା ଏବଂ ସଂସଦର ଅନୁମତି ବିନା ତାହା ଅବୈଧ ଥିଲା । ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାରର ରାଜିନାମାଗୁଡ଼ିକ, ଯାହା ପଶମ ଗୁଚ୍ଛ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ କମ୍ପାନୀକୁ ପାରିଶ୍ରମିକ

ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ସରକାରଙ୍କୁ ବାଧ କରୁଥିଲା, ତାହାକୁ ସରକାରୀ ରାଜସ୍ୱର ବିନିଯୋଗ ବୋଲି ଧରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବୈଧାନିକ କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ ବିନା ହୋଇଥିବାରୁ ତାହା ମଧ୍ୟ ଅବୈଧ ଥିଲା ।

ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହେବ ଯେ ଉପରେ ସୂଚିତ କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ବି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାର ପରିସ୍ଥିତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଅଷ୍ଟ୍ରେଲୀୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 61ର ଅନୁରୂପ ଆମ ସମ୍ବିଧାନରେ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ସରକାର କର କିମ୍ବା ଅନୁମତିପତ୍ର ଶୁଳ୍କ ଭଳି କୌଣସି ଜିନିଷ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିନାହାନ୍ତି, କିମ୍ବା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକର ତଥାକଥିତ ବ୍ୟବସାୟରେ ଜଡ଼ିତ ସରକାରୀ ରାଜସ୍ୱର ବିନିଯୋଗକୁ ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ଦ୍ୱାରା ଉପଯୁକ୍ତ ବିନିଯୋଗ ଅଧିନିୟମ ମାଧ୍ୟମରେ ମଞ୍ଜୁରୀ ଦିଆଯାଇନାହିଁ ବୋଲି ଆମକୁ ଅବଗତ କରାଯାଇନାହିଁ ।

ଅନ୍ୟ ମାମଲାଟି ([1]) ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଏକ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଥିଲା ଏବଂ ତାହା ନିମ୍ନଲିଖିତ ଉପାୟରେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା । ସ୍ୱାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ରମଣ୍ଡଳ ସରକାର ପ୍ରତିରକ୍ଷା ବାହିନୀ ଏବଂ ଡାକ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନୌସେନା ଓ ସାମରିକ ପୋଷାକ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମେଲବୋର୍ଣ୍ଣରେ ଏକ ପୋଷାକ କାରଖାନା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥିଲେ । ଶାନ୍ତି ସମୟରେ, ଏହି କାରଖାନାର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ମଧ୍ୟରେ ସ୍ୱାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ରମଣ୍ଡଳର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଭାଗ ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ସରକାରୀ ଜନସେବା ସଂସ୍ଥାର କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପୋଷାକ ଯୋଗାଣ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା । ଗଭର୍ଣ୍ଣର-ଜେନେରାଲ କାରଖାନାର ଏଭଳି ଶାନ୍ତି-ସମୟର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପକୁ ସ୍ୱାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ରମଣ୍ଡଳର ଦକ୍ଷ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ମନେ କରିଥିଲେ, କାରଣ କାରଖାନାର ପ୍ରଶିକ୍ଷିତ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ବଜାୟ ରଖିବା ଦ୍ୱାରା ଯୁଦ୍ଧ ସମୟର ଚାହିଦା ପୂରଣ କରିବାରେ ସହାୟତା ମିଳିବ । ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଥିଲା ଯେ ଶାନ୍ତି ସମୟରେ ଏଭଳି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ କାରଖାନାର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ଅଧିନିୟମ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ କି ନୁହେଁ । ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ବହୁମତ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ହଁ ରେ ଦେଇଥିଲେ । ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଷ୍ଟାର୍କ ଏକ ଭିନ୍ନମତ ବା ଅସମ୍ମତି ସୂଚକ ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, ଯାହା ଉପରେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ପାଠକ ମୁଖ୍ୟତଃ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ ।ବିଜ୍ଞ ବିଚାରପତି ସମ୍ବିଧାନ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 61 ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ ଦେଇଥିଲେ, ଯାହା ଅନୁଯାୟୀ ସ୍ୱାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ରମଣ୍ଡଳର କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କ୍ଷମତା ସମ୍ବିଧାନ ଏବଂ ସ୍ୱାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ରମଣ୍ଡଳର ଆଇନଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଥିଲା, ଏବଂ ସେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ସମ୍ବିଧାନ କିମ୍ବା

([1]) *ଭିକ୍ଟୋରିଆଙ୍କ ପାଇଁ ଆଟର୍ଣ୍ଣି-ଜେନେରାଲ୍ ବନାମ ସ୍ୱାଧୀନ ରାଜ୍ୟଗୋଷ୍ଠୀ (52 C. L. R. 533)*

1955
ରାୟ ସାହିବ ରାମ ଜୱାୟା କପୁର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ
ବନାମ
ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ
ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ମୁଖାର୍ଜିଆ

ସ୍ୱାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ରମଣ୍ଡଳର କୌଣସି ଆଇନରେ ଏପରି କିଛି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ ଯାହା ସ୍ୱାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ରମଣ୍ଡଳରକୁ ସ୍ୱାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ରମଣ୍ଡଳରର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ପୋଷାକ କାରଖାନା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଓ ପରିଚାଳନା କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ କରିଥିଲା । ଏହି ମତ, ତାହା ଠିକ୍ ହେଉ ବା ଭୁଲ୍, ମାମଲାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ତଥ୍ୟ ଏବଂ ଅଷ୍ଟ୍ରେଲୀୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 61ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ଯେଉଁ ପ୍ରଶ୍ନର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଆବଶ୍ୟକ, ତାହା ଉପରେ ଏହା କୌଣସି ଆଲୋକପାତ କରିପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ କରେନାହିଁ ।

ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲା ସହିତ ବହୁତ ସଦୃଶ ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ ଆହ୍ଲାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଚାରପୀଠ ସମକ୍ଷରେ *'ମୋତିଲାଲ ବନାମ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ସରକାର* ([1]) ମାମଲାରେ ବିଚାର ପାଇଁ ଉଠିଥିଲା । ସେଠାରେ ଏହି ବିଷୟ ଉପରେ ବିସ୍ତୃତ ଆଲୋଚନା ଓ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଅନୁମତି ଦେଉଥିବା କୌଣସି ବୈଧାନିକ ଆଇନ ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ସମ୍ବିଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର ବସ୍ ସେବା ଚଳାଇବା ଭଳି କୌଣସି ବ୍ୟାପାର କିମ୍ବା ବ୍ୟବସାୟ କରିବାର କ୍ଷମତା ଅଛି କି ନାହିଁ । ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ମତ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା । ମୁଖ୍ୟ ବିଚାରପତି ମଲିକଙ୍କ ମତ ଥିଲା ଯେ, ଆମ ସମ୍ବିଧାନ ଭଳି ଏକ ଲିଖିତ ସମ୍ବିଧାନରେ, କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କ୍ଷମତା ଏପରି ହୋଇପାରେ ଯାହା କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି କିମ୍ବା ତାହା ଅନ୍ତର୍ନିହିତ, ଆନୁଷଙ୍ଗିକ କିମ୍ବା ସହଜାତ ଅଟେ ।

ସମ୍ବିଧାନର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ସମସ୍ତ କ୍ଷମତା ଏହା ମଧ୍ୟରେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । କେବଳ ଆଇନଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ଅପେକ୍ଷା ଏହାର ଅର୍ଥ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ଅଧିକ ବ୍ୟାପକ ଅଟେ । ମୁଖ୍ୟ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ, ରାଜ୍ୟର ନିଜସ୍ୱ ସମ୍ପତ୍ତି ରଖିବା ଓ ତାହାର ପରିଚାଳନା କରିବା ଏବଂ ଜଣେ ନାଗରିକଙ୍କ ଭଳି ବ୍ୟାପାର କିମ୍ବା ବ୍ୟବସାୟ କରିବାର ଅଧିକାର ରହିଛି, ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେହି କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଅଧିକାରକୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରୁନାହିଁ କିମ୍ବା ଆଇନର ବିରୋଧାତ୍ମକ ହେଉନାହିଁ । ତେଣୁ, ଏକ ପରିବହନ ବ୍ୟବସାୟ ଚଳାଇବା ସ୍ୱତଃ ରାଜ୍ୟର କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ପରିସର ବାହାରେ ନଥିଲା । ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ସାପ୍ରୁ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ସରକାରୀ ବସ୍ ସେବା ଚଳାଇବାର କ୍ଷମତା, ସମ୍ପତ୍ତି ଅର୍ଜନ କରିବା କ୍ଷମତାର ଏକ ଆନୁଷଙ୍ଗିକ ଅଂଶ ଥିଲା, ଯାହା

([1]) *A. I. R. 1951 ଆହ୍ଲାବାଦ 257*

ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 298 ଦ୍ୱାରା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ମୁଥାମ୍ ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ୱାଞ୍ଚୁ ସମ୍ବିଧାନର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ସମସ୍ତ କ୍ଷମତା ଏହା ମଧ୍ୟରେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହି ବିଜ୍ଞ ବିଚାରପତିମାନଙ୍କ ମତରେ, କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ରାଜ୍ୟର କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କ୍ଷମତା ପରିସରଭୁକ୍ତ ହେବ, ଯଦି ତାହା ଏପରି ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇନଥିବ ଯାହା ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟ କୌଣସି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ କିମ୍ବା ସଂସ୍ଥାକୁ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଛି, ଏବଂ ତାହା କୌଣସି ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିରୋଧାତ୍ମକ ହୋଇନଥିବ ତଥା ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ କୌଣସି ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଆଇନଗତ ଅଧିକାରକୁ କ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ କରୁନଥିବ । ବିଚାରପତି ଅଗ୍ରୱାଲ ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଠ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ସହିତ ଅସମ୍ମତି ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଏବଂ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ ଯେ, ରାଜ୍ୟକୁ ବସ୍ ସେବା ଚଳାଇବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦେଉଥିବା ବିଧାନମଣ୍ଡଳଙ୍କ କୌଣସି ଅଧିନିୟମର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ପାଖରେ ବସ୍ ସେବା ପରିଚାଳନା କରିବାର କୌଣସି କ୍ଷମତା ନଥିଲା । ବିଚାରପତି ଅଗ୍ରୱାଲଙ୍କ ଏହି ମତ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ପାଠକଙ୍କ ଯୁକ୍ତିକୁ ସମର୍ଥନ କରୁଛି, କିନ୍ତୁ ଏହା ଆମକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଅସମର୍ଥନୀୟ ବୋଲି ମନେହେଉଛି ।

କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କାର୍ଯ୍ୟର ଅର୍ଥ ଏବଂ ଏହାର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା କ'ଣ, ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ସଂଜ୍ଞା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ସମ୍ଭବପର ହୋଇନପାରେ । ସାଧାରଣତଃ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କ୍ଷମତା କହିଲେ, ଆବିଧାନମଣ୍ଡଳ ଏବଂ ନ୍ୟାୟିକ (ନ୍ୟାୟପାଳିକା) କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ବାଦ୍ ଦେବା ପରେ ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟର ଯେଉଁ ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ ରହିଯାଏ, ତାହାକୁ ହିଁ ବୁଝାଏ। ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନ ପ୍ରକୃତରେ କ୍ଷମତା ପୃଥକୀକରଣ ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ଏହାର ଚରମ କଠୋରତା ସହିତ ସ୍ୱୀକାର କରିନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ସରକାରଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ କିମ୍ବା ଶାଖାଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟକୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଭାବେ ପୃଥକ୍ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ପରିଣାମସ୍ୱରୂପ ଏହା ସହଜରେ କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ, ଆମ ସମ୍ବିଧାନ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଗୋଟିଏ ଅଙ୍ଗ କିମ୍ବା ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟ ଏକ ଅଙ୍ଗର ମୂଳ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ନିଜ ହାତକୁ ନେବା ବା ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଏନାହିଁ। ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ଦ୍ୱାରା ଯେତେବେଳେ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀଙ୍କୁ କ୍ଷମତା ହସ୍ତାନ୍ତର (ଡେଲିଗେଟ୍) କରାଯାଏ, ସେତେବେଳେ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ବିଭାଗୀୟ କିମ୍ବା ଅଧୀନସ୍ଥ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନର କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିପାରିବେ।ଏହା ମଧ୍ୟ, ଯେତେବେଳେ ଏପରି ସଶକ୍ତ ହୁଏ, ଏହା ସୀମିତ ଭାବରେ ନ୍ୟାୟିକ କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିପାରିବ । ତେବେ, କାର୍ଯ୍ୟପାଳିକା ସରକାର କଦାପି ସମ୍ବିଧାନ କିମ୍ବା କୌଣସି ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଯାଇପାରିବେ ନାହିଁ । ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 154ର ବ୍ୟବସ୍ଥାରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଥାଏ, କିନ୍ତୁ ଆମେ ପୂର୍ବରୁ ଦର୍ଶାଇସାରିଛୁ

1955
ରାୟ ସାହିବ ରାମ ଜୱାୟା କପୁର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ
ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ମୁଖାର୍ଜିଆ

ଯେ, ଏହାର ଅର୍ଥ ଏହା ନୁହେଁ ଯେ କାର୍ଯ୍ୟପାଳିକାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ କରିବା ପାଇଁ ପୂର୍ବରୁ ଏକ ଆଇନ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟପାଳିକାର କ୍ଷମତା କେବଳ ଏହି ଆଇନଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ।

ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନ ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ସରକାର କେଉଁ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବେ, ତାହା ଆମ ସମ୍ବିଧାନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କାର୍ଯ୍ୟପାଳିକାର ରୂପକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରି ବିନା କୌଣସି ଅସୁବିଧାରେ ନିରୂପଣ କରାଯାଇପାରିବ । ଆମ ସମ୍ବିଧାନ, ଯଦିଓ ଏହାର ଢାଞ୍ଚାରେ ସଂଘୀୟ, ବ୍ରିଟିଶ ସଂସଦୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ଆଧାରିତ ଯେଉଁଠାରେ କାର୍ଯ୍ୟପାଳିକାର ସରକାରୀ ନୀତି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଏବଂ ଏହାକୁ ଆଇନରେ ପରିଣତ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରାଥମିକ ଦାୟିତ୍ୱ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଏ, ଯଦିଓ ଏହି ଦାୟିତ୍ୱର ପ୍ରୟୋଗର ପୂର୍ବ ସର୍ତ୍ତ ହେଉଛି ରାଜ୍ୟର ବିଧାନସଭା ଶାଖାର ବିଶ୍ୱାସ ବଜାୟ ରଖିବା । କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଉଭୟ ନୀତିର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ତଥା ଏହାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଏଥିରେ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ, ଶୃଙ୍ଖଳା ବଜାୟ ରଖିବା, ସାମାଜିକ ଏବଂ ଅର୍ଥନୈତିକ କଲ୍ୟାଣକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ, ବୈଦେଶିକ ନୀତିର ଦିଗ, ବାସ୍ତବରେ ରାଜ୍ୟର ସାଧାରଣ ପ୍ରଶାସନକୁ ପରିଚାଳନା କିମ୍ବା ତଦାରଖ କରିବା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

ଇଂଲଣ୍ଡ ଭଳି ଭାରତରେ ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟପାଳିକାକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥାପିକାର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅଧୀନରେ ରହି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ; କିନ୍ତୁ ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ଦ୍ୱାରା ଏହି ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କେଉଁ ପ୍ରକାରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ ? ଆମ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 53 (1) ଅନୁଯାୟୀ, ସଂଘର କାର୍ଯ୍ୟପାଳିକା କ୍ଷମତା ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କଠାରେ ନ୍ୟସ୍ତ, କିନ୍ତୁ ୭୫ ଅନୁଯାୟୀ ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କୁ ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନରେ ସହାୟତା ଓ ପରାମର୍ଶ ଦେବା ପାଇଁ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଏକ ମନ୍ତ୍ରୀ ପରିଷଦ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହିପରି ଭାବେ ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟପାଳିକାର ଜଣେ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ବା ସାମ୍ବିଧାନିକ ମୁଖ୍ୟ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ପ୍ରକୃତ କାର୍ଯ୍ୟପାଳିକା କ୍ଷମତା ମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ବା କ୍ୟାବିନେଟ୍‌ଠାରେ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଛି । ରାଜ୍ୟ ସରକାରଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମଧ୍ୟ ସମାନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି; ସ୍ଥିତି ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟପାଳ କିମ୍ବା ରାଜପ୍ରମୁଖ ରାଜ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟପାଳିକାର ମୁଖ୍ୟ ପଦବୀ ମଣ୍ଡନ କରନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ପ୍ରକୃତରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ରାଜ୍ୟର ମନ୍ତ୍ରୀ ପରିଷଦ ହିଁ କାର୍ଯ୍ୟପାଳିକା ସରକାର ପରିଚାଳନା କରିଥାନ୍ତି। ତେଣୁ, ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନରେ ଆମର ଇଂଲଣ୍ଡ ଭଳି ସମାନ ସଂସଦୀୟ କାର୍ଯ୍ୟପାଳିକା ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଏବଂ ବିଧାନମଣ୍ଡଳର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ମନ୍ତ୍ରୀ ପରିଷଦ ହେଉଛି ବ୍ରିଟିଶ କ୍ୟାବିନେଟ୍ ଭଳି 'ଏକ ଯୋଗସୂତ୍ର ଯାହା ଯୋଡ଼ିଥାଏ, ଏକ ସଂଯୋଜନୀ ଯାହା ରାଜ୍ୟର

ବ୍ୟବସ୍ଥାପିକା ଅଂଶକୁ କାର୍ଯ୍ୟପାଳିକା ଅଂଶ ସହିତ ବାନ୍ଧି ରଖିଥାଏ' । ବିଧାନମଣ୍ଡଳରେ ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଠତା ହାସଲ କରିଥିବା କ୍ୟାବିନେଟ୍, ନିଜ ଭିତରେ ଉଭୟ ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ଓ କାର୍ଯ୍ୟପାଳିକା କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରକୃତ ନିୟନ୍ତ୍ରଣକୁ କେନ୍ଦ୍ରୀଭୂତ କରିଥାଏ; ଏବଂ କ୍ୟାବିନେଟ୍ ଗଠନ କରୁଥିବା ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ଯେହେତୁ ମୌଳିକ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ସହମତ ଥାଆନ୍ତି ଏବଂ ସାମୂହିକ ଦାୟିତ୍ୱବୋଧର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି, ତେଣୁ ନୀତିଗତ ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଶ୍ନ ବା ନିଷ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହିଁ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଥାଏ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ମନେକରନ୍ତୁ ଯେ, କୌଣସି ରାଜ୍ୟର ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟପାଳିକା ସରକାର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନୀତି ପ୍ରଣୟନ କରନ୍ତି, ଯାହାକୁ ଆଗକୁ ଅଗ୍ରସର କରାଇବା ପାଇଁ ସେମାନେ ଏକ ବ୍ୟାପାର କିମ୍ବା ବ୍ୟବସାୟ ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି । ଏଭଳି ବାଣିଜ୍ୟିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ତାହାକୁ ବୈଧତା ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ କି ? ଆମେ କହିପାରିବୁ ନାହିଁ ଯେ ଏଭଳି ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ସର୍ବଦା ଆବଶ୍ୟକ । ଯଦି ସେହି ବ୍ୟାପାର କିମ୍ବା ବ୍ୟବସାୟରେ ପାଣ୍ଠି ଖର୍ଚ୍ଚ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଥାଏ, ତେବେ ଏହା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ଆବଶ୍ୟକ ଯେ ସଂସଦ ସେହି ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ କିମ୍ବା କୌଣସି ଆଇନର ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁମୋଦନ କରିବା ଉଚିତ । ଏଭଳି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସାଧାରଣତଃ ଯାହା କରାଯାଏ ତାହା ହେଉଛି, ବ୍ୟବସାୟ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ଅର୍ଥରାଶିକୁ ବାର୍ଷିକ ଆର୍ଥିକ ବିବରଣୀରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଏ, ଯାହାକୁ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 202 ଅନୁଗତରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟକୁ ଗୃହ କିମ୍ବା ବିଧାମଣ୍ଡଳର ଗୃହଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଆକଳନର ଯେଉଁ ଅଂଶ ଏକତ୍ରିତ ପାଣ୍ଠି ଉପରେ ଆରୋପିତ ଖର୍ଚ୍ଚ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଜଡ଼ିତ, ତାହାକୁ ଅନୁଦାନ ଦାବି ଆକାରରେ ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥାଏ ଏବଂ ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ପାଖରେ ସେହିଭଳି ଯେକୌଣସି ଦାବିକୁ ସ୍ୱୀକୃତି ଦେବାର, ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବାର କିମ୍ବା ଅର୍ଥରାଶି ହ୍ରାସ କରି ସ୍ୱୀକୃତି ଦେବାର କ୍ଷମତା ରହିଛି (ଅନୁଚ୍ଛେଦ 203) ।ଅନୁଦାନ ମଞ୍ଜୁର ହେବା ପରେ, ବିଧାନସଭା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଏହି ସମସ୍ତ ଅନୁଦାନର ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟର ଏକତ୍ରିତ ପାଣ୍ଠିରୁ ବିନିଯୋଗର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏକ ବିନିଯୋଗ ବିଲ୍ ଆଗତ କରାଯାଏ (ଅନୁଚ୍ଛେଦ 204) । ବିନିଯୋଗ ଅଧିନିୟମ ପାରିତ ହେବା ମାତ୍ରେ, ଏହା ଅଧୀନରେ ଆସୁଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଶୀର୍ଷକ ଅନ୍ତର୍ଗତରେ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟୟକୁ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 266 (3) ଅନୁଯାୟୀ ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ସଠିକ୍ ଭାବରେ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ ।

1955
ରାୟ ସାହିବ ରାମ ଜୱାୟା କପୁର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ
ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ମୁଖାର୍ଜିଆ

ଶ୍ରୀ ପାଠକ ଯେପରି ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଛନ୍ତି, ତାହା ହୋଇପାରେ ଯେ ବିନିଯୋଗ ଅଧିନିୟମଗୁଡ଼ିକ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନର ବିକଳ୍ପ ନୁହେଁ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ସେହି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବର୍ଷଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଏକତ୍ରିତ ପାଣ୍ଠିରୁ ହେଉଥିବା ବ୍ୟୟକୁ ବୈଧତା ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି, ଯେଉଁ ବର୍ଷଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ସେଗୁଡ଼ିକ ପାରିତ କରାଯାଇଥାଏ; କିନ୍ତୁ ବ୍ୟାପାର କିମ୍ବା ବ୍ୟବସାୟ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ସେତିକି ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କିଛି ଆବଶ୍ୟକ ନ ହୋଇପାରେ । ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 266 (3) ଅନୁଯାୟୀ, ଭାରତର ଏକତ୍ରିତ ପାଣ୍ଠି କିମ୍ବା କୌଣସି ରାଜ୍ୟର ଏକତ୍ରିତ ପାଣ୍ଠିରୁ ଆଇନ ଅନୁସାରେ ଏବଂ ଏହି ସମ୍ବିଧାନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଓ ପ୍ରଣାଳୀ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଅର୍ଥ ବିନିଯୋଗ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ। ଏଠାରେ 'ଆଇନ' ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ବିନିଯୋଗ ଅଧିନିୟମଗୁଡ଼ିକ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ ବିନିଯୋଗ ଅଧିନିୟମଗୁଡ଼ିକ ସେହି ବ୍ୟାପାରିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପଗୁଡ଼ିକୁ ନିଜେ କୌଣସି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଆଇନଗତ ସ୍ୱୀକୃତି ଦେଉଛନ୍ତି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେହି ବ୍ୟାପାରିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପଗୁଡ଼ିକ ଏଭଳି ଏକ ନୀତି ଅନୁସାରେ ପରିଚାଳିତ ହେଉଛି, ଯାହାକୁ କାର୍ଯ୍ୟପାଳିକା ସରକାର ବିଧାନମଣ୍ଡଳର ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଠଙ୍କ ପରୋକ୍ଷ ସମର୍ଥନରେ ପ୍ରଣୟନ କରିଛନ୍ତି, ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆଇନଗତ ପ୍ରାବଧାନ ଦ୍ୱାରା ସେଗୁଡ଼ିକ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇନଥିବା ଆଧାରରେ କୌଣସି ଆପତ୍ତି ଉଠାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଆପତ୍ତି କେବଳ ସେହି ବ୍ୟାପାର କିମ୍ବା ବ୍ୟବସାୟ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ସାର୍ବଜନୀନ ପାଣ୍ଠିର ବ୍ୟୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ହିଁ ଉଠାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ଏହାର ଏକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉତ୍ତର ବିନିଯୋଗ ଅଧିନିୟମଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ମିଳିଯାଇଥାଏ ।

ଯଦି ସରକାରଙ୍କୁ ସେହି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବାଣିଜ୍ୟ କିମ୍ବା ବ୍ୟବସାୟ ପରିଚାଳନା କରିବା ପାଇଁ ସାଧାରଣ ଆଇନ ଅଧୀନରେ ଥିବା କ୍ଷମତା ବ୍ୟତୀତ କେତେକ ଅତିରିକ୍ତ କ୍ଷମତାର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡ଼େ, ତେବେ ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇପାରେ । ତେଣୁ, ଯେତେବେଳେ ସରକାରଙ୍କୁ ନିଜର ବ୍ୟବସାୟ ଆଗକୁ ବଢ଼ାଇବା ପାଇଁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଧିକାର ଉପରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ, ସେତେବେଳେ ଏଭଳି ପଦକ୍ଷେପକୁ ସ୍ୱୀକୃତି ଦେଉଥିବା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆଇନ ପାରିତ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ଏହା ବିବାଦୀୟ ନୁହେଁ ଯେ, ପଞ୍ଜାବର ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ମୁଦ୍ରଣ ଓ ପ୍ରକାଶନ ବ୍ୟବସାୟ ଚଳାଇବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ସମସ୍ତ ଖର୍ଚ୍ଚର ଆକଳନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବାର୍ଷିକ ଆର୍ଥିକ ବିବରଣୀରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଏବଂ

ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ଅଧୀନରେ କରାଯାଇଥିବା ଅନୁଦାନ ଦାବିଗୁଡ଼ିକୁ ରାଜ୍ୟ ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ବିନିଯୋଗ ଅଧିନିୟମ ପାରିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ବ୍ୟବସାୟ ଚଳାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସରକାରଙ୍କର କୌଣସି ଅତିରିକ୍ତ କ୍ଷମତାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଯାହା କିଛି ଆବଶ୍ୟକ, ତାହା ସେମାନେ ଲେଖକ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଲୋକମାନଙ୍କ ସହିତ ଚୁକ୍ତିନାମା କରି ହାସଲ କରିପାରିବେ । ଚୁକ୍ତି କରିବାର ଏହି କ୍ଷମତା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 298 ଅଧୀନରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ସରକାରଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଆମେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ପାଠକଙ୍କ ସହ ଏକମତ ହୋଇପାରୁନାହୁଁ ଯେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆଇନର ମଞ୍ଜୁରି ବିନା ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ମୁଦ୍ରଣ ଏବଂ ପ୍ରକାଶନ ବ୍ୟବସାୟ ଚଳାଇବା କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ସରକାରଙ୍କ କ୍ଷମତାର ବାହାରେ ଥିଲା ।

"ଯଦିଓ ଏହି ଆଲୋଚନାଗୁଡ଼ିକ କେତେକାଂଶରେ ତାତ୍ତ୍ୱିକ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାମଲାର ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାଇଁ ଏତିକି ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ । ଆମେ ପୂର୍ବରୁ କହିଛୁ ଯେ, କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ସରକାର କେବଳ ଦେଶର ପ୍ରଚଳିତ ଆଇନ ନୁହେଁ, ବରଂ ସମ୍ବିଧାନର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ମାନିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ଅଟନ୍ତି । ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନ ଏକ ଲିଖିତ ସମ୍ବିଧାନ ଏବଂ ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ମଧ୍ୟ ନାଗରିକମାନଙ୍କୁ ସମ୍ବିଧାନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ମୌଳିକ ଅଧିକାରକୁ ଉଲ୍ଲଂଘନ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଯଦି କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ବିଧାନମଣ୍ଡଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଏ, ତଥାପି ଯଦି ସେଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ବିଧାନର ଭାଗ- III ଅଧୀନରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ନିର୍ଭରତା ଦିଆଯାଇଥିବା କୌଣସି ମୌଳିକ ଅଧିକାରକୁ କ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ କରେ, ତେବେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଅବୈଧ ଏବଂ ଅକାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରାଯାଇପାରିବ । ଅପରପକ୍ଷରେ, ଯଦି କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଆଇନ ସଙ୍ଗତ ନୁହେଁ ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ ହୁଏ ଏହି ଅର୍ଥରେ ଯେ ସେଗୁଡ଼ିକ ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ସମର୍ଥିତ ନୁହେଁ, ମାତ୍ର ତାହା ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କର କୌଣସି ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଉଲ୍ଲଂଘନ କରାଯାଇନାହିଁ, ତେବେ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅଧୀନରେ ଅଭିଯୋଗ କରିବାର ଆବେଦନକାରୀଙ୍କର କୌଣସି ଅଧିକାର ରହିବ ନାହିଁ; ଯଦିଓ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନଗତ ଅଧିକାର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ସେମାନେ ଅନ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବା ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରତିକାର ହୋଇପାରେ । ତେଣୁ ବିଚାର ପାଇଁ ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି: ବିଦ୍ୟାଳୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଜାତୀୟକରଣ ନୀତିକୁ ଆଗକୁ ବଢ଼ାଇବା ପାଇଁ ପଞ୍ଜାବ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଅଧିସୂଚନା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କର କେଉଁ ମୌଳିକ ଅଧିକାର, ଯଦି କିଛି ଥାଏ, ଉଲ୍ଲଂଘନ କରାଯାଇଛି କି ?

ଆବେଦନକାରୀମାନେ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 19 (1)(g) ଅନୁଯାୟୀ ନିଜର ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଦାବି କରନ୍ତି, ଯାହା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ସହିତ ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଯେକୌଣସି ବାଣିଜ୍ୟ କିମ୍ବା ବ୍ୟବସାୟ ଚଳାଇବାର ଅଧିକାରର ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ଦେଇଥାଏ । ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଯେଉଁ ବ୍ୟବସାୟ କରିଆସୁଛନ୍ତି, ତାହା ହେଉଛି ପଞ୍ଜାବର ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରାଥମିକ ଏବଂ ମାଧ୍ୟମିକ ଶ୍ରେଣୀରେ ବ୍ୟବହୃତ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ସମେତ ବିକ୍ରି ପାଇଁ ବହି ମୁଦ୍ରଣ ଓ ପ୍ରକାଶନ କରିବା । ସାଧାରଣତଃ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଥିବା ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ବିଦ୍ୟାଳୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଟେ ଏବଂ ଯଦି ଏହି ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକ ବଜାରରେ ଉପଲବ୍ଧ ଥାଏ, ତେବେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ସେମାନଙ୍କ ପସନ୍ଦ ଅନୁଯାୟୀ ଯେକୌଣସି ପୁସ୍ତକ ବିକ୍ରେତାଙ୍କଠାରୁ ସେଗୁଡ଼ିକୁ କିଣିପାରିବେ । ପ୍ରକାଶକମାନଙ୍କର ଏଭଳି କୌଣସି ମୌଳିକ ଅଧିକାର ନାହିଁ ଯେ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମୁଦ୍ରିତ ଏବଂ ପ୍ରକାଶିତ ଯେକୌଣସି ପୁସ୍ତକ ବିଦ୍ୟାଳୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଭାବରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ କିମ୍ବା ଯଦି ସେଗୁଡ଼ିକ ଥରେ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି, ତେବେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବନ୍ଦ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ପ୍ରକାଶକମାନଙ୍କର ସ୍ଥିତି ଆହୁରି ମନ୍ଦ ଅଟେ । ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ସରକାରଙ୍କଠାରୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ସହାୟତା ପାଇଥାନ୍ତି, ଯେଉଁଥିରେ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ, ସରଞ୍ଜାମ, ଆସବାବପତ୍ର, ବୃତ୍ତି ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜିନିଷ ପାଇଁ ଅନୁଦାନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅଟେ; ଏବଂ ଅଣ-ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ତୁଳନାରେ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ କମ୍ ଦେୟ ହାରରେ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ପରୀକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ମିଳିଥାଏ । ବିଦ୍ୟାଳୟ ନିୟମାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ, ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱୀକୃତି ପ୍ରଦାନ କରାଯିବାର ଏକ ମୁଖ୍ୟ ସର୍ତ୍ତ ହେଉଛି ଯେ, ବିଦ୍ୟାଳୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଭାବରେ କେବଳ ସେହି ବହିଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ଯାହା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କିମ୍ବା ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇଥିବ । ତେଣୁ ଯେଉଁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରସଙ୍ଗ ରହିଛି - ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ଆମେ କେବଳ ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ଜଡ଼ିତ - ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଚୟନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ସରକାରଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ଏବଂ ଏହି ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକର ଚୟନ କେଉଁ ପ୍ରକାରେ କରାଯିବ ତାହା ସରକାର ହିଁ ସ୍ଥିର କରିବେ । ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନୁସରଣ କରାଯାଉଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟାଟି ଥିଲା ଯେ, ସରକାର ପ୍ରକାଶକ ଏବଂ ଲେଖକମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ପୁସ୍ତକ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ପରୀକ୍ଷା ଓ ଅନୁମୋଦନ ପାଇଁ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଆମନ୍ତ୍ରଣ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଚୟନ କରାଯିବା ପରେ, ପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକର ଆକାର, ବିଷୟବସ୍ତୁ ଏବଂ ମୂଲ୍ୟ ସ୍ଥିର

କରାଯାଉଥିଲା, ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ମୁଦ୍ରଣ କରିବା, ପ୍ରକାଶ କରିବା ତଥା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ବିକ୍ରି ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ କରାଇବାର ଦାୟିତ୍ୱ ପ୍ରକାଶକ ବା ଲେଖକମାନଙ୍କ ଉପରେ ଛାଡ଼ି ଦିଆଯାଉଥିଲା । ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଚଳିତ ଥିଲା, ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ଭଳି ପ୍ରକାଶକମାନଙ୍କର କେବଳ ଏତିକି ମାତ୍ର ଅଧିକାର ଥିଲା ଯେ, ସେମାନେ ନିଜ ପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକୁ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯାଞ୍ଚ ଏବଂ ଅନୁମୋଦନ ପାଇଁ ଉପସ୍ଥାପନ କରିପାରିବେ । ସେମାନଙ୍କର କୌଣସି ପୁସ୍ତକକୁ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ପାଇଁ ଜିଦ୍ କରିବାର କୌଣସି ଅଧିକାର ନଥିଲା । ତେଣୁ ସର୍ବାଧିକ ଏତିକି କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ, ସେମାନଙ୍କର କେତେକ କିମ୍ବା କୌଣସି ପୁସ୍ତକ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଭାବରେ ଅନୁମୋଦିତ ହେବାର କେବଳ ଏକ ସୁଯୋଗ ବା ସମ୍ଭାବନା ଥିଲା । ଏଭଳି ସୁଯୋଗ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରର ବ୍ୟାପାର ଓ ବ୍ୟବସାୟରେ ସ୍ୱାଭାବିକ ଅଟେ ଏବଂ ଏଗୁଡ଼ିକର ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ଦେଉଥିବା କୌଣସି ମୌଳିକ ଅଧିକାର ନାହିଁ । ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀ ନିଜ ସାମଗ୍ରୀ ପାଇଁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବଜାର ପାଇବାରେ ଭାଗ୍ୟଶାଳୀ ହୋଇପାରନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଯଦି କୌଣସି କାରଣରୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗ୍ରାହକମାନେ ତାଙ୍କଠାରୁ ସାମଗ୍ରୀ କିଣିବାକୁ ପସନ୍ଦ ନ କରନ୍ତି ଏବଂ ସେ ସେହି ବଜାର ହରାଇ ଦିଅନ୍ତି, ତେବେ ପୁରୁଣା ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କୁ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ନିଜ ପାଖରେ ରଖିବା ତାଙ୍କର ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଥିଲା ବୋଲି ସେ ଦାବି କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଗୋଟିଏ ପଟେ ପ୍ରକାଶକମାନଙ୍କ ପାଖରେ ସେମାନଙ୍କ ବହି ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ କରାଇବା ପାଇଁ ଏକ ସୁଯୋଗ ବା ସମ୍ଭାବନା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କିଛି ନଥିଲା; ଅନ୍ୟପଟେ ସରକାରଙ୍କର ନିଜ ପସନ୍ଦର ଯେକୌଣସି ଚୟନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଗ୍ରହଣ କରିବାର ନିର୍ବିବାଦିତ ଅଧିକାର ଥିଲା । ଯଦି ସରକାର ଶେଷରେ ଏହା ସ୍ଥିର କରନ୍ତି ଯେ, ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁମୋଦନ କରିବା ପରେ ସେମାନେ ଲେଖକ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କଠାରୁ ସେଗୁଡ଼ିକର ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାର କ୍ରୟ କରିବେ ଏବଂ ଯଦି ଲେଖକମାନେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସର୍ତ୍ତରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସରକାରଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛୁକ ଥିଲେ, ତେବେ ଏହାଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶକମାନଙ୍କର ବ୍ୟାପାର କିମ୍ବା ବ୍ୟବସାୟ କରିବାର କେଉଁ ଅଧିକାର ପ୍ରଭାବିତ ହେଉଛି, ତାହା ଆମେ ବୁଝିବାରେ ଅସମର୍ଥ ।ପ୍ରକାଶକମାନଙ୍କର ନିଜ ପସନ୍ଦର ଯେକୌଣସି ପୁସ୍ତକକୁ ମୁଦ୍ରଣ ଓ ପ୍ରକାଶ କରିବା ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ବଜାରରେ ଉପଲବ୍ଧ କରାଇବା ଅଧିକାରକୁ କେହି ଛଡ଼ାଇ ନେଉନାହାନ୍ତି; କିନ୍ତୁ ଯଦି ସେମାନଙ୍କ ପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକୁ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଭାବରେ ଅନୁମୋଦନ କରାଯିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର କୌଣସି ଅଧିକାର ନାହିଁ, ତେବେ ସରକାର ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକକୁ ଅନୁମୋଦନ କରୁଛନ୍ତି କି ନାହିଁ, ଯେଉଁମାନେ ସେମାନଙ୍କ ପୁସ୍ତକର ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାର ସରକାରଙ୍କୁ ବିକ୍ରି କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛୁକ ଅଛନ୍ତି କିମ୍ବା ସରକାର ନିଜେ

1955
ରାୟ ସାହିବ ରାମ ଜୱାୟା କପୁର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ
ବନାମ
ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ
ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ମୁଖାର୍ଜିଆ

ମୁଦ୍ରଣ ଓ ପ୍ରକାଶନର ଦାୟିତ୍ୱ ନେଇ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ନୂଆ ଲେଖକମାନଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ କରୁଛନ୍ତି କି ନାହିଁ, ତାହା ପ୍ରକାଶକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଗୁରୁତ୍ୱହୀନ ଅଟେ । ଶ୍ରୀ ପାଠକଙ୍କ ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ଆମେ ଅସମର୍ଥ ଯେ, ସରକାର ନିଜର ଅବିବାଦିତ ଅନୁମୋଦନ ଅଧିକାରର ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ସମୟରେ ଏଭଳି କୌଣସି ସର୍ତ୍ତ ରଖିପାରିବେ ନାହିଁ, ଯାହାର ସେହି ଅନୁମୋଦନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସହିତ କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ନାହିଁ । ଏହାଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ସ୍ଥିତିରେ କିପରି ସୁଧାର ଆସୁଛି, ତାହା ଆମେ ବୁଝିବାରେ ଅସମର୍ଥ । ସରକାରଙ୍କ ଏହି ପଦକ୍ଷେପ ଭଲ କିମ୍ବା ମନ୍ଦ ହୋଇପାରେ । ବିଧାନସଭା/ସଂସଦ ଗୃହ ଭିତରେ କିମ୍ବା ବାହାରେ ଏହାର ସମାଲୋଚନା ଓ ନିନ୍ଦା କରାଯାଇପାରେ, କିନ୍ତୁ ଏହା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 19 (1) (g) ଦ୍ୱାରା ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ଦିଆଯାଇଥିବା ମୌଳିକ ଅଧିକାରର ଉଲ୍ଲଂଘନ ନୁହେଁ ।

ଯେହେତୁ ଆମ ମତରେ, ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କର ଏଭଳି କୌଣସି ମୌଳିକ ଅଧିକାର ନାହିଁ ଯାହା ସରକାରଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା ଉଲଙ୍ଘନ ହୋଇଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ; ତେଣୁ ଏହି ଆଧାରରେ ଆବେଦନଟି ଖାରଜ ହେବା ନିଶ୍ଚିତ । ସ୍ଥିତି ଏପରି ହୋଇଥିବାରୁ, ଶ୍ରୀ ପାଠକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିବା ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟି ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ ଆଦୌ ବିଚାର କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ଯେହେତୁ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 19 (1) (g)ଅନ୍ତର୍ଗତ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କର କୌଣସି ମୌଳିକ ଅଧିକାର ନାହିଁ, ତେଣୁ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 19 (6) ଅଧୀନରେ କୌଣସି ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ନକରି ସରକାର ଏକଚାଟିଆ ଅଧିକାର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିପାରିବେ କି ନାହିଁ, ସେହି ପ୍ରଶ୍ନଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଗୁରୁତ୍ୱହୀନ ଅଟେ । ପୁନଶ୍ଚ, କେବଳ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗ୍ରାହକ ପାଇବାର ଏକ ସୁଯୋଗ ବା ସମ୍ଭାବନାକୁ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 31 (2) ର ଅର୍ଥ ଅନୁଯାୟୀ ସମ୍ପତ୍ତିର ଅଧିକାର କିମ୍ବା କୌଣସି ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରେ ହିତ ବା ସ୍ୱାର୍ଥ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ; ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଏଥିରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଥିବା କାରଣରୁ କୌଣସି ପ୍ରକାରର କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନର ପ୍ରଶ୍ନ ହିଁ ଉଠୁନାହିଁ । ପରିଣାମସ୍ୱରୂପ, ଏହି ଆବେଦନଟିକୁ ସମସ୍ତ ମାମଲା ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଖାରଜ ହୋଇଯାଏ ।

ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1955 ର 71 ରୁ 77 ଏବଂ 85 ।

ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ମୁଖର୍ଜିଆ - ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅନ୍ତର୍ଗତ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଏହି 8ଟି ଆବେଦନ ବିଚାର ପାଇଁ ଠିକ୍ ସେହି ସମାନ ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକୁ ଉତ୍ଥାପନ କରୁଛି, ଯାହା ଏବେ ଏବେ ଖାରଜ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 652/1954 ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଥିଲା । ଏହି

ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ଆବେଦନକାରୀମାନେ ମଧ୍ୟ ପଞ୍ଜାବର ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର ବିଭିନ୍ନ ଶ୍ରେଣୀ ପାଇଁ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକର ମୁଦ୍ରଣକାରୀ, ପ୍ରକାଶକ ଏବଂ ବିକ୍ରେତା ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକର ଜାତୀୟକରଣ ନୀତି ଅନୁଯାୟୀ ପଞ୍ଜାବ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଅଧିସୂଚନା ଯୋଗୁଁ ସେମାନଙ୍କର ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ Article 19(1)(g) ଅନ୍ତର୍ଗତ ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଉଲଘଂନ ହୋଇଛି ବୋଲି ଅଭିଯୋଗ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାମାନେ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 652/1954ରେ ଶ୍ରୀ ପାଠକଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ଯୁକ୍ତିକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେହି ହେଲେ କୌଣସି ନୂତନ କିମ୍ବା ଅତିରିକ୍ତ ଯୁକ୍ତି ଉପସ୍ଥାପନ କରିନାହାନ୍ତି । ସ୍ଥିତି ଏପରି ହୋଇଥିବାରୁ, ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 652/1954ର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଲାଗୁ ହେବ ଏବଂ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ଖାରଜ କରାଯିବ, କିନ୍ତୁ ଆମେ ମାମଲା ଖର୍ଚ୍ଚ ବାବଦରେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଉନାହୁଁ ।

ଅସ୍ଵୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :
ରାମଚନ୍ଦ୍ର ସାହୁ
ଅନୁବାଦକ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।